

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Åkttab.

N:r 34 (244)

Fredagen den 19 augusti 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. : 6: 50 Idun ensam..... : 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	---	---	--

Nataly von Eschstruth.

Sedan pennan för all-
 tid föll ur Marlitts
 hand, har ingen
 tysk romanförfatta-
 rinna i högre grad för-
 värfvat sig den svenska
 dampublikens gunstling-
 skap än den kvinna, hvars
 bild idag pryder vår för-
 sta sida. Inom loppet
 af endast ett par år ha
 ej mindre en sex, till
 större delen ganska vid-
 lyftiga arbeten af henne
 öfversatts till svenska och
 funnit — som sagdt sär-
 skildt bland den roman-
 läsande fruntimmerspu-
 blikken — en synnerligen
 stor och lifligt intresse-
 rad läsekrets. Hennes
 senaste visit i vår bok-
 marknad är ännu endast
 några dagar gammal, och
 novellsamlingen »Skärf-
 vor» ligger helt visst i
 denna stund i månet
 hem nyss uppskuren på
 divansbordet bredvid Idun
 för den senaste veckan.

»Hopluft» — »Gås-
 lisa» — »I narrkäpa»
 — »Älfvadrottningen»
 — »Mjölmarprinsen» —
 se där raden af hennes
 föregående arbeten, som
 redan gjort henne så känd
 och kär, att våra läsa-
 rinnor i dag säkerligen
 med nöje möta hennes
 bild.

Nataly von Eschstruth
 är ännu en ung kvinna;

hon föddes den 17 maj
 1860 i Hofgeismar, där
 hennes fader var rytt-
 mästare vid dragonerna.
 Då denne pensionerades
 afflyttade familjen till
 Eisenach och senare till
 Berlin. Här stiftade den
 unga författarinnan be-
 kantskap med sin nuva-
 rande man, premierlöjt-
 nant von Knobelsdorff
 Brenkenhoff, med hvilken
 hon ingick äktenskap i
 februari 1890. Numera
 är hon bosatt i Northeim
 i Hannover.

Om hennes lif är icke
 mycket att säga till dessa
 nakna data. Hennes lif
 är hennes skriftställer
 kort och godt, och då en
 stor tysk tidskrift be-
 gärde hennes självbiografi,
 berättar hon däri på sitt
 friska, skämtsamma sätt,
 i hvilket bryderi hon rå-
 kade. Vi låna därför
 endast af henne själv
 följande få rader, som
 kanske äro ägnade att
 gifva en liten bild af
 kvinnan, på samma gång
 de vittna om den begåf-
 vade författarinnan:

»I mitt skrifbord, i
 det 'allra heligaste', dit
 en främmande blick på
 sin höjd någon söndags-
 eftermiddag kan få titta,
 ligger en bundt bref. De
 äro skrifna af min dyre,
 ofärgätlige vän, Josef

Mänska, vill du lifvets vishet lära,
O, så hör mig! Tvänne lagar styra
Detta lif. Förmågan att begära
Är den första. Tvånget att försaka

Är den andra. Adla du till frihet
Detta tvång, och helgad och försonad
Öfver stoftets kretsande planeter
Skall du ingå genom ärans portar.

F. J. STAGNELIUS.

Viktor von Scheffel* och utgöra ett ärofullt bevis på, att det lyckats min unga sänggudinna att förvärfva sig denne utmärkte mans vänskap och bevägenhet. — Då jag första gången såg mästaren, lade han sin hand på mitt hufvud och sade: »Hur godt känns det ej för mitt gamla hjärta att höra ert glada skratt. Det är som solsken och kommer med vår till mitt hem.»

Han älskade mitt skratt och mina sånger, de hafva smittat honom, han måste skratta och sjunga med, med pennan åtminstone, lustigt rimmande — och detta leende återljuder ännu i hans bref, en evig vår.

Det var på strandslutningen af Bodensjön. Min far och jag hade på genomresa till Sigmaringen tagit in hos den dyre mästaren Josefus, och vi upplefde så härliga timmar under hans gästfria tak, att Scheffel ännu efter ett år talar därom i ett bref, där han skrifer: »En hälsning från den fjärran sjöstranden, på den elfte november, från samma sal, där ni för ett år sedan läste och sjöng. Jag sänder er den, emedan jag vet, att den gör er glad. Stormen brusar och rasar liksom då, och den enslige strandbon rustar sig till flyttning. Vi återse hvarandra i Karlsruhe! Jag gläder mig åt era stora framgångar och åt ert löfte att berätta mig därom —.»

Ja, stormen jagade snöflingorna mot fönsterrutorna, och mästaren nickade och lyssnade belåten, när jag läste om »Vargborgen» och berättade honom planen till en annan roman från gamla tider, »Irregang», — på svenska: »I narråpa» — som intresserade honom på det lifligaste, och hvars innehåll han ansåg vara förträffligt. Sedan bad han mig att sjunga, då han redan hört talas om min kärlek till musiken, och jag lät honom under stormens hvinande höra mängen vårsång och mängden egenhändig komposition. Han förvånades mycket öfver de senare, skakade skrattande på hufvudet och sade på sin kära badiska dialekt: »Det är nästan häpnadsväckande, hvad ni kan allt. Ni målar, skrifer, sjunger, komponerar... men fröken Nataly» — här gjorde mästare Josefus ett riktigt högtidligt skålmansikte — »kan ni också laga mat?»

O, vän Scheffel! Den gången kände du ännu på långt när inte mitt hjärta, och därför förlät jag dig denna kätterska fråga. Jag uppehöll mig inte heller vid några förebrående försäkringar, utan besvarade denna krigsförklaring genom att skicka talande bevis.

Så snart jag kommit hem, sökte jag ut några lämpliga vittnen, inför hvilkas ögon jag med egna händer lagade en gäsleferpastej, och då uppförandet af mitt skådespel »Die Sturmixe» några dagar förut lämnat nya lagerblad till skafferiet, så kunde jag krydda pastejen med dundrande applåder. Mästarens svar på denna sändning var ett smickrande erkännande på vers af min kokkonst, som han sade ej tagit skada af mitt skriftställer.

Och en annan gång då mästaren skickade mig en korg kvitten och skref, att han gärna skulle vilja smaka geléet, som jag komme att koka däraf, skickade jag honom det önskade

* Författaren till »Eckehard», »Trumpetaren från Sükkingen» m. fl.

profvet och erhöill en ännu mera poetisk tack-samhetsskrivelse tillbaka.

Men vid allt mitt arbete återljuda uppmanande i min själ de högsinta ord, som mästare Josefus en gång ställde till mig i följande strof:

Mätte kraftig, frisk och rik
Din konst sin blomning skåda,
Sjunk ej i drömmande mystik
Och ej i dimmors våda:
För dagens stråle skingras re'n
Den dimma, jorden fällde,
Och klarare än solens sken
Står Herrans herravälde.»

Täflingen i tjänstebetygsfrågan.

Af de inkomna skrifterna har ingen vid den verkställda granskningen befunnits så tillvida prisvärd, att den åtföljts af ett fullt tillfredsställande förslag till betygsblankett. Tvänne af de ingångna uppsatserna ha likväl framför andra utmärkts för erkännansvärda inlägg och goda synpunkter, och har redaktionen därför beslutit att mellan dessa fördela det uttagna priset 50 kronor, så att hvardera af dessa täflande, herr Axel Blomqvist, Stockholm, och fru Maria Nyström, Lovisa, Finland, erhåller 25 kronor.

Genom att upptaga och samarbeta de bästa idéerna från de olika blankettförslagen ämnar redaktionen söka åstadkomma ett möjligast tillfredsställande betygsformulär, som inom den närmare framtiden kommer att i Idun meddelas och därefter att för rekvisiter genom vår expedition tillhandahållas.

För dagen följer här nedan den ena af de belönade uppsatserna:

Huru åstadkomma lämpliga reformer för affattandet af tjänstebetyg?

»Ingen villfarelse kan vara nyttig, likasom ingen sanning skadlig.»
De Mästare.

»Man är skyldig sin familj mer än sig själf, fosterlandet mer än familjen och mänskligheten mer än fosterlandet» är en storslagen tanke, som först uttalades af Fenelon, och som i den mån den omsättes i praktiken, bereder i hem och samhälle en trefnad och en lycka, hvilka äro bland kulturens vackraste resultat. Denna sats riktar ett hugg mot den mänsliga egoismen, som är orsaken till, att så många hafva intresse endast för eget bästa och andras blott i den mån det egna synes draga fördel däraf.

Att en själfvisk människa, som ej vill uppfylla sina plikter mot sina medmänniskor, helt naturligt kommer att motverka sig själf, enär vår egen lycka är beroende af det mått lycka vi söka bereda andra, det lära oss historien och erfarenheten, och det är därför äfven, åtminstone till viss grad, i allmänhet erkänt i teorien, eburuväl det ännu ej vunnit tillräckligt uttryck i praktiken.

En klar insikt om, att noggrann pliktuppfyllelse i förhållande till det allmänna eller till andra är en nödvändig förutsättning för

den enskildes lycka, borde isynnerhet hemmen samfäldt bemöda sig om att lämna både barn och tjänare.

Bristande insikt härvidlag är säkert en af faktorerna till många af de misshälligheter, som förekomma i våra hem, och som så ofta drifva den husliga sällheten på flykten. Den, som från barndomen fått vänja sig inse, att den egna lyckan är oskiljaktigt förbunden med uppfyllandet af pliktens bud, skall ock bättre än någon annan förstå, såväl hvad plikten i olika fall bjuder, som ock huru han skall blifva skicklig att fullgöra pliktens kraf. Och att vårt folk skulle vara lyckligare, om plikt-känslan vore mera utvecklade, är lätt visadt.

Redan för öfver femtio år sedan framhöll den tyske pedagoggen Diesterweg, att man i hela världen klagade öfver tjänarnes opålitlighet och oordentlighet, och att den gammaldags troheten ingenstädes stode att finna. Att ett liknande klagomål ännu i dag icke utan skäl höres hos oss, vare sig det är fråga om stad eller land, det vet en hvar, som varit i tillfälle att taga någon kändedom om lifvet i vårt land.

Nästan öfverallt klagas hos oss öfver brist på duglighet och trohet hos tjänare och tjänarinnor. Att anledningarna till det rådaude onda i främsta rummet äro att söka i felaktig barnauppfostran, och att både små och stora äro påverkade af den ande, som genomgår tiden, den ande, hvilken ingalunda arbetar på individens förädling och förbättring, utan i stället förkunnar omstörtningens läror och söker bortarbete vördnad för auktoritet, detta allt är ofta påpekadt och måste af oss erkännas såsom sannt. Dock äro vi öfvertygade om, att husbönder och husmödrar hafva en stor andel i skulden till, att det är som det är.

Eller manne icke t. ex. husmodern uti tjänarinnan alltför ofta ser blott en kraft, hvilken har att utföra det arbete, som föreläggas, och i öfverensstämmelse därmed anser sig hafva gjort sin skyldighet, då det öfverenskomna priset för detta arbete är erlagdt. Och än mer: skulle kraften af ett eller annat skäl ej svara mot fordran eller förväntan, så kanske hon blott gör ombyte, alldeles som man byter ut odugliga kuggar i ett maskinhjul.

Detta förklarar i någon mån, huru man här och hvar kommit ända därhän, att man byter o:n tjänare när som helst, på alla tider af året, oakadt det borde vara uppenbart för en hvar, att ett sådant tillvägagående länder både hem och tjänare till stor skada.

På de flesta andra platser i lifvet måste man oftast finna sig i eller söka öfvervinna de svårigheter, som möta. Och detta har stor betydelse för ens egen uppfostran. En annan plats är kanske svår att erhalla, och därför drifves man att göra lifvet för sig så drägligt som möjligt på den plats man har, genom sträfvan att till vederbörandes belåtenhet söka fullgöra ålagda plikter.

Om en tjänarinna däremot erhåller plats och t. ex. fordringarna i hemmet öfverstiga, hvad hon anser tillbörligt, så inträffar nu ofta, att hon — till följd af lättheten att när som helst erhalla en annan plats — i

stället för att gripa sig an med arbetet säger upp sin plats och flyttar utan några försök att foga sig efter de nya förhållanden, genom hvilka hon kanske kunnat danas till en duglig, tropiskt kvinna. På nästa ställe blir hon måhända efter åtskilliga ledsambeter uppsagd af husmodern, som icke är van att söka göra sina tjänarinnor förtrogna med de sysslor, som hon fordrar de skola utföra.

Vi anse det synnerligen viktigt, att husmödrarna inse, huru olycksbringande det är för både samtid och eftervärld att byta tjänarinnor när som helst. Och därför måste en reform i afseende på husmödrarnas förhållande till sina tjänarinnor gå ut på att få bort bruket att hafva flyttningstid året om.

Detta kan i vissa fall anses som en nödvändig förutsättning, för att det betyg, som den afflyttande tjänarinnan erhåller, skall kunna bli rättvist och få någon betydelse.

Hvad tjänstebetygen i öfrigt vidkommer, så anse vi, att de för att bli till verkligt gagn för såväl husmödrar som tjänarinnor, så långt ske kan, böra vara *likformiga, sanningensläga, otvetydiga* samt utmärka sig för *förståndighet*, utan att därför upptaga obetydliga detaljer.

Att man nu ej med tillförsikt kan fästa stort afseende vid ett tjänstebetyg, antingen detta är bra eller dåligt, är en naturlig följd af det virrvarr, som är rådande i fråga om betygen. Så länge de till såväl innehåll som form äro så olika, måste det nämligen vara nästan omöjligt att bestämma deras relativa värde. Detta värde kan naturligtvis under inga förhållanden fullt rättvist bedömas, då betygen ju i hvarje fall blifva uttryck för hvarje arbetsgifvares särskilda uppfattning, men att man genom användandet af likformiga blanketter skall begå mindre misstag, är lätt insedt. Nu kan inträffa, att en husmoder på betyget t. ex. utelämnar ordet *ordentlig* och menar, att den, som läser detsamma, skall därpå sluta till, att innehafvaren icke förtjänar godt vitsord i afseende på ordentlighet. Men huru orättvist skulle icke mången tjänare blifva bedömd, om man alltid droge den slutsatsen.

Vi böra därför verka för, att *likformiga betygsblanketter för tjänarinnor komma att användas i hela vårt land*. En annan sak, som äfven synes oss tala härför, är den, att om dessa likartade betyg blifva allmänt använda, så skola de ock blifva mera respekterade samt i sin mån bidra till att i allmänna medvetandet inpräglade, att äfven tjänarinnor hafva allvarsamma plikter att fylla, och att hela samhället anser dessa plikter betydelsefulla. Vi tillåta oss därför för föreslå, att Iduns redaktion utgifver blanketter*, och att hela Iduns läsekrets gör hvad den kan för att bidra till deras spridning.

Men om betygen skola erhålla större värde, så måste de så vidt möjligt är, vara *tillförlitliga*, hvilket är till största gagn icke för blott husmödrarna, utan äfven för tjänarinnorna, såsom förut blifvit i Idun påpekadt.

Vidare böra betygen innehålla klara och bestämda uppgifter, tydliga och lättfattliga betygsgrader. Att som den lägsta betygsgraden använda ordet *»försvarlig»* har ledt till missförstånd och torde därför ej vara lämpligt.

Slutligen vilja vi påpeka, att betygen, utan att upptaga allt för många eller obetydliga detaljer, böra hafva erforderlig *fullständighet*.

* Som ofvan synes, är detta ock vår afsikt.

Hemlifvets lycka är väsentligt beroende af, att tjänarinnan besitter de egenskaper, som ett fullständigt och med urskiljning detaljeradt betyg upptager, hvadan det synes oss försvara sin plats, icke blott för att underätta om, hurudan tjänarinnan är, utan ännu mera för att därmed bidra till att *hos allmänheten inplanta, att samhället väntar och fordrar af individen, att dessa egenskaper hos honom skola komma till utveckling*. Därigenom blifva betygen af uppfostrande betydelse.

Följande tilldragelse är belysande härvidlag: En tjänarinna, som under en längre tid ådagalagt bevis på många lofvärda egenskaper, visade dock till följd af sitt häftiga lynne bristande höflighet. Hon blef efter fruktlösa varningar uppsagd, erhöi ett betyg, å hvilket såväl förtjänster som fel upptogos. Hon insåg nu allvarigare felets betydelse, tilläts på enträgen begäran att kvarstanna och lyckades därefter genom kraftiga ansträngningar mer och mer motarbeta det onda, hvilket gick desto lättare, ju fastare hon genom kärlekens band blef fästad vid hemmet.

Innan ett äldre betyg återlämnas, bör å detsamma antecknas, hvilken tid (år och datum) det nästföljande betyget är utfärdadt. Förefinnes någon lucka i tjänstetiden, så bör tjänarinnan styrka, *hvar och huru* hon tillbringat den lediga tiden.

Af underordnad betydelse, men dock ej utan vikt synes oss vara, att betygens utstyrsel är god. Blanketterna böra utgöras af ett halfark godt skrifpapper med vacker och tydlig tryckstil. Detta kan i sin mån bidra till att åt betygen gifva ökad värde.

Axel Blomqvist.

Ett kinkigt uppdrag.

Skiss af

Laura Fitinghoff.

»Han är afskyvärdt odräglig. — Jag dansar inte med honom i kväll.» —

»Ja, inte jag heller.»

»Och inte jag — en sådan obehaglig fjanter.»

»Ja, det ginge väl ändå för sig med hans utseende,» sade den flicka, som först talade, Sara Berg; »men det att han var full på balen i onsdags.»

»Full — hu, så du säger; alldeles som om du talade om — om — —» afbröt Amina Fröman.

»Nå, pirum då, onykter, säll, glad, lifvad, upprymd, säg hvad vackert du vill om det; jag säger, att ingenjören var full — för det var han — pratade dumbheter och luktade sprit, var rödmosig, högljudd, ja, till och med osäker på benen.»

»Ja fy, och en sådan skall man vara tvungen att dansa med,» inföll nummer två af de talande.

»Nå, men *hvarför* i alla dagar,» utropade en fjärde flicka i koteriet, Maja Enebuske, »kunna vi inte låta bli att dansa med honom i kväll hos Rosenhägers, där de alltid ha så mycket dryckesvaror, att han säkert blir värre än någonsin.»

»Nej, vi våga inte, det kunde bli ett riktigt upptråde. Hvad gör det förofrigt, om han är litet kärvänlig och öm af sig; man är väl inte vigd vid honom heller, och den där stunden går väl snart öfver,» medlade

Amina; »jag tycker, att man skall vara lika mot alla på en bal; det tycka för resten herrarne allra mest om. Alla sådana där strama och tvära flickor» — hon såg ofrivilligt åt Maja — »dra de sig för. Det vet jag; de anse dem nyckfulla och okvinnliga och allt möjligt ohyggligt.»

»Nå, det var då fint resonneradt,» for Maja ut — hon kände sig kanske litet träffad. »Skulle jag vara lika vänlig mot en — en — ja, en suput, som med dimmiga blickar säger mig fadda artigheter, som mot en annan, som kan behärska både sin själ och kropp, en sådan inför hvilken jag ej behöfver skämmas för mig själf eller min omgivning.»

»Hm — en sådan som löjtnant» — — Amina afbröt sig med ett fnitter.

»Han eller någon annan af våra hyggliga kavaljerer på balerna. Den här ämnar jag *inte* dansa med i afton.»

»O, inbilla dig det,» skrattade Sara. »Du kommer att dansa både andra valsen och kotiljong med honom. Han gör ju dig den äran att utmärka dig, dansar alltid med dig först, sedan kommer turen till oss stackare.»

»Men jag vill inte.»

»Inte jag heller.»

»Nå så säga vi nej allihopa.»

»Det blir obehagligt för honom,» afbröt Sara.

»Han måste ju också veta *hvarför*.»

»Nå, nu vet jag,» utropade Maja. »En af oss skall säga honom anledningen, hvarför de andra vägra eller vägrat att dansa. Vi skola lotta, och den som lotten faller på skall göra det.»

Flickorna skrattade och gingo in på förslaget, alla med ett hemligt hopp att undgå den lott, som skulle medföra ett så kinkigt uppdrag.

Papper anskaffades. Amina drog med hemlighetsfull min ett bref ur sin ficka, tog bort kuvertet, stoppade skyndsamt, med en liten triumferande blick på flickorna, tillbaka brefvet och ref kuvertet i remsor, hvilka hoprullades och omskakades i en tom korg. Fyra mer eller mindre vackra ifriga händer doko nu ner en efter annan. På en gång vecklades lotterna ut.

Maja hade fått den längsta! Maja skulle på aftonens bal säga, hvarför ingen af flickorna ville dansa med ingenjör Perlkranz.

* * *

Med den säkra, ej så litet egenkära och värdslösa min han antog, isynnerhet i sitt sätt mot den lilla snälla, mera vackra än begåfvade Amina, närmade han sig besagda unga dam och anhöll med en öfverlägsen ton om första valsen.

Amina rodnade vackert, fnittrade till, gaf honom en kokett blick, som skulle föreställa skälmsk, och sade, att hon ej kunde få den — äran — det nöjet — men — men — ja, han skulle väl få höra, hur det var, sedan. O, han blef väl inte ledsen på henne — hon rådde inte för — han visste väl, att hon alltid var lika emot alla män.

Som det tycktes alldeles oberörd af hennes ifriga upprörda försäkringar, lämnade han balsalen för buffeten, där han uppehöll sig, tills första polkan spelades upp, då han med lika oväntadt resultat bjöd upp fröken Sara. Hos en annan ung flicka af koteriet erhöi han lika nedslående svar — afslag för hvarje d utan alla förklaringar! »Sådana skulle nog lämnas under aftonens lopp.»

Han hämtade ytterligare mod vid buffeten.

Vid andra valsens början stod han, med ej längre så tvärsäker och öfverlägsen hållning, bugande framför fröken Maja Enebuske — som vägrade! Hennes vägran sårade honom djupt. Med upprörd röst fordrade han förklaring.

Djupt rodnande, stammande och olycklig afgaf hon den. Hon hade förut varit glad åt att ha fått uppdraget på sin lott. Hon »skulle minsann säga honom sanningen.» Men nu, det var ej lätt att komma fram med den så här hänsynslöst. Det var icke för de där många uttrycken emellan »full» och »upprymd» hon vacklade.

»Säg ut, hvad fröken menar! Jag var full på balen i onsdags, det var ju så, men», han log hånfullt, »jag hade ändå den äran att vara frökens kavaljer då — hvarför ej nu?»

»Därför» —

Hon flammade upp, och hennes varma lifliga ögon fylldes med tårar.

»Därför att det är en skam, en skam för mig att mot min vilja, endast för konvensans skull, tvingas att dansa med en person, — som inger mig — inger mig — mot — vämjelse — nej — ja, och harm. Jag har fått i uppdrag att säga det — och nu är det sagdt.»

Med en suck af lättad slutade hon sin förklaring.

* * *

Ären gingo om. Maja återsåg ej sin afvisade kavaljer förrän häromdagen på en större societetsbal, hvilken hon bevistade i egenkap af förkläde och skydd för ett par älskliga döttrar.

En medelålders välmående man närmade sig henne med en leende fråga, om han vore igenkänd.

»Omöjligt! Med bästa vilja ej.»

»Och dock känner jag så väl igen Maja Enebuske, min tappra tuktomästare där nerifrån skånska bygden, nu, om jag ej är illa underrättad, egariinna till ett af våra mest hedrade namn.»

Den ståtliga damen bugade sig förbindligt. Plötsligt spratt hon till, och en varm rodnad färgade hennes ännu ungdomliga kinder.

»O, jag minns, det var på balen hos Rosenhägers i Helsingborg! Ja, det ville ungdomsmod och oerfarenhet med lifvet till att handla så — så —»

»Så ädelt och sannt,» inföll han allvarligt.

»Tillåt mig nu att framföra det tack, som under alla dessa gångna år tyngt icke allenast mig, utan min hustru, som med mig välsignar minnet af den aftonens visserligen rätt bittra lex. Låt mig tillstå, att den aftonen var en vändpunkt i mitt lif, som just genom min svaghet för glaset var på väg att närma sig det sluttande planet. Den blygsel, den harm, ja det raseri, jag då kände, kunde ej döda den känsla af djup vörndnad, ni som sanningens varmhjärtade förkämpe ingaf mig. Denna känsla blef min räddning. Hade jag döttrar — jag har blott söner — så skulle jag vara stolt och lycklig, om de visade den sortens mod och framförallt ägde det sättet att framställa en bitter sanning.»

Damen log gladt.

»Jag är nog lycklig att kunna framställa åtminstone ett sådant exemplar af ung dam. Den ena af mina döttrar är en fullständig inkarnation af gamla Maja Enebuske, men hennes mission är ej så tydlig som min vid besagda tillfälle var det. Nutidens ungdom

ger ej så pris på sig, — den rättvisan måste vi gifva dem!» —

»Medgifves, men — om de också skulle göra det, äga nutidens unga damer mod att rätta — öppet, mildt, fast, — utan docerande och åthäfvor?»

»Jag tror det,» sade damen allvarligt.

»Jag lyckönskar en moder, som hyser sådana tankar, och med mindre fruktan än jag tänkt mig kommer jag att släppa mina söner ut i en värld, där den unga kvinnan, hon som med sin kraft styr mannen, är glad, god och sann — där hon äger förmåga, ej endast att tända en mer eller mindre flyktig beundran, utan äfven att väcka den vörndnad för det »svaga könet», utan hvilken vi »starke» så lätt duka under.»

Sommartif.

När ljum blir luften och sommar stundar,
Mig griper längtan till gröna lundar
Och landlig stillhet och frid och ro;
Med far och barnen jag ryggen vänder
Ät stadens gator och torg och gränder
Och flyttar ut till vårt sommarbo.

Bland trefna hyddor är vår ett mönster,
Med sneda dörrar och dito fönster
Och höga trösklar och lågt i tak;
Men fast med lyxen jag ej kan skryta,
Jag vill vårt landliga hem ej byta
Emot det grammaste stadsgemak.

Hur skönt i landsbygdens dolda gömma
Att hela stadslifvets tvång få glömma
Och handskar, snörlif och onatur.
Nej, under sommarens glada dagar
Jag fritt vill »flaxa», som jag behagar,
Tids nog man åter blir satt i bur.

Ja, lefve friheten! Strunt i lyxen!
Hvad gör det här med en lapp på byxen,
Det ta'r man icke så noga just,
Och hvad gör det med en skarv på kjolen,
När frisk är tösen och brynt af solen
Och full af sjudande lefnadshust!

Ej klippta häckar och stela parker
Vi ha, men ängar och vida marker,
Där alla blommor nu stå i flor.
Mot grannar ej på hvar stig man stöter,
Jag nästan hellre om sommarn möter
En rad af brokiga, feta kor.

Och insjön ligger så klar och stilla,
Och, Gud ske lof, ej en enda villa
Man ännu byggt på dess täcka strand,
Men in i vikar, där björkar buga,
Ibland det skymtar en liten stuga
Med »kryddgål», äng och potatisland.

Och kring de grönskande, vackra holmar
Ej någon rökande ångbåt bolmar
Och stöter fram sitt gemena tjut;
Men invid vassen, där fiskar leka,
Man ser en fiskare i sin eka,
Det ser så innerligt fridfullt ut.

Och syns en vindkäre krusa vägen,
Då blir min gubbe så glad i hägen
Och ropar: »Pojkar, ä' båten klar?»
Och boken slänger herr kandidaten,
Och mamma packar i korgar maten,
Och ungdomsstocken till stranden drar.

Nu har det blifvit en gammal regel,
Att gamla fruar och fyllda segel
Ej passa samman så bra precis,
Och far hörs brumma, och stött blir gossen,
När mamma rädd huggar tag i trossen,
Så fort det kommer en liten bris.

Men ifrån skräcken hon snart sig hämtar
Och skrattar med, när man tappert skämtar
Med hennes tilltänkta mästerkupp;
Hon nästa bris vill med lugn förbida,
Men lägger båten sig då på sida,
Hon kryper gärna i lovart upp.

När på seglatsen man är belåten,
Ta's seglen ned, och se'n glider båten,
Tills vid en holme man lägger till;
Snart under granar och björkar sköna
Så härligt frässar man i det gröna
På färsk potatis och smör och sill.

Och skogen susar, och solen skiner,
Och muntra ä' vi förutan viner,
Det vill jag lofa — så det förslår,
Och när man se'n sig i gräset sträcker,
Förutan alla »likör-avecer»
Så ljufligt smakar vår kaffetar.

Vi gamla skönt oss i skuggan moja,
De unga skratta så friskt och stoja,
Och aldrig tar det på glädjen slut,
Och hvita mössor och ljusa kläder
Uti det härliga sommarväder
Mot gröngräs ta' sig så festligt ut.

Och ungdomsblodet sig ej förnekar,
Snart springer skaran i muntra lekar,
Tills saften dukas på grästenshäll,
Se'n plockas blommor i stora buntar,
Och far och pojkarne sjunga »Gluntar»,
När vi ro hem i den stilla kväll.

Om evig fred vi här ute drömma
Och världens buller och oro glömma
Och norska frågan och allt slags kif.
Allt sådant mäktar oss här ej röra,
Och inga »frågor» för oss få störa
Vårt fria, lyckliga sommarlif.

Fru Snorre.

Om giftermålsannonser.

Not s. k. giftermålsannonser har en kvinna högtidligt protesterat i nr 32 af Idun, och undertecknad skulle icke hafva yttrat ett enda ord i denna sak, om icke den lilla uppsatsen varit försedd med en signatur, som kunde komma en del af Iduns läsare att tro, det »Ave» en gång, för ombytes skull, användt sitt dopnamn rättfram. Men då jag nu, »af förekommen anledning», förklarar mig oskyldig till den högtidliga protesten, anser jag mig också böra yttra några ord om själfva saken. Hvem — utom de beklagansvärda, som insända och besvara giftermålsannonser — anser icke giftermålsannonser för en lika ömklig som löjlig företeelse i vårt samfundslif?

Äldre personer minnas nogsamnt, hvilka blandade känslor af harm, vedervilja och löje, som de först synliga svenska giftermålsannonserna uppväckte hos bildade människor, och man ville för ingen del tro, att de voro något mera, eller rättare sagdt sämre, än ett nytt slags dåligt skämt. Men dessa annonser blefvo allt mer och mer vanliga, och man nödgades inse, att där fanns något allvar i saken. Man ryckte då på axlarna eller uttryckte sin fasa för mannens krassa materialism och nutidskvinnans oblyghet samt aktade sig att se, hurusom giftermålsannonsen uppvuxit ur en gammal odlad och väl tillberedd jordmån; att det var en gammal affär, som framträdde i en ny dräkt.

Det är nämligen föga annan skillnad på vår tids giftermålsannonser och äldre dagars giftermålsmäklare, än att de förra öppet och utan alla omsvep spörja kring land och rike efter »föremålet», och att de senare icke sträckte

sina förfrågningar utom ett visst begränsadt område samt handlade i tysthet och under åtskilliga förevändningar med sina varor. Ty affärer, rent af köp, drefvo dessa manliga och kvinnliga mäklare, och hvem vet, om icke dylikt affärsfolk ännu finnes till?

Hur har det ohyggliga ordet *äktenskapsmarknad* uppkommit? Helt säkert är det äldre än giftermålsannonsen, och jag tror, att denna senare just är född och fostrad af den förra, af giftermålsmarknaden nämligen. Hade det icke länge varit sed, att mödrar »förde ut» sina döttrar till benäget påseende och vid gifna tillfällen så lindrigt påklädda, som det gärna är möjligt bland icke vildar, så är det föga troligt, att en s. k. bildad flicka nu blottstälde sig så, att hon, med tillhjälp af sitt fotografiporträtt, bjöd ut sig till en obekant man.

Den öfverklagade råa oseden har långt äldre och djupare fäste i vårt samhällslif, än att det skulla kunna uppräckas därigenom, att alla Sveriges tidningar följde »Evas» uppmaning »att stänga sina spalter för dylika, i sin grund omoraliska och till sina följder oftast beklagliga lockelser». Vi kunna ju, för ro skull, antaga, att ingen enda af våra tidningar införde ifrågavarande annonser i den form, hvori dessa nu merändels förekomma; men hvad vunne väl allmänna moralen och den verkliga sedligheten därpå? *Icke det ringaste grand.* Frieriannonsen — som tyckes fylla ett känt behof, liksom t. ex. snuset, cigarren och damcigarretten — skulle blott taga på sig en förklädnad, som då möjligen skulle kunna narra de unga och godtrogna; nu däremot, då saken framträder utan domino, kan en dylik annons aldrig bli en »lockelse» för andra personer än sådana, som antingen söka äfventyr eller ock till hvilket pris som helst vilja in i det så grymt obelgade äkta ståndet.

Eller skulle kanske också tidningarna neka t. ex. att intaga annonser, i hvilka ogifta män och enklingar söka husbestyrarinnor, lärarinnor och uppfostrarinnor för moderlösa barn. Borde kanske icke kvinnor få söka dylika platser, innan de hos red. styrkt, att de uppnått fyrtiotalet, och skulle dessa sökande ändå »till förekommande af all säkerhet» förbinda sig till att icke sända sina porträtt till annonsören?

Äfven om det vore tänkbart, att våra tidningar kunde skriva så drakoniska lagar för allmänheten, skulle dessa påbud dock kringgå af giftas- och äfventyrslystna individer af båda könen, ty därtill fordras ju icke synnerligt stor uppfinningsrikhet.

I giftermålsannonser heter det ju ofta: »i brist på kvinnliga bekantskaper», och dessa ord äga nog i flesta fall sin beklagliga sanning. Det är därför endast genom en sundare uppfostran, ett naturligare umgängessätt, en renare och djupare uppfattning af äktenskapet samt genom en därmed följande högre sedlighet, som *giftermålsmarknaden* kan afskaffas. Och när denna marknad, mera allmänt än som nu sker, stämpas som ett förnedrande utbudande och köpslagande, då försvinner också af sig själf giftermålsannonsen, hvilken blott är ett utslag af en i samhällskroppen inneboende sjukdom.

Att vilja förhindra utslaget att framträda och gömma dess vedervärdiga orsak gör endast det onda sjufaldt värre.

Det är ju kvinnan, som vid alla fririer har det afgörande ordet; henne tillkommer det därför också att taga det första afgörande steget för att få *spekulationen* i giftermål af-

skaffad. Och detta första steg är, att hon själf afskyr, så som hon afskyr pest och kolera, att befatta sig med dylika affärsspekulationer både för sin egen och andra människors räkning, ty I veten, mina vänner, att vi kvinnor hafva ett ledsamt rykte för att äga stor skicklighet och hysa förkärlek just för det slags marknadsspekulationer, hvilka äro roten och upphovet till giftermålsannonsen.

Ave.

Från lidandets och barmhärtighetens värld.

Några Stockholmsbilder

af

Cecilia Bååth-Holmberg.

4.

Nattasylen för kvinnor.

(Forts. o. slut.)

Gehvar inser lätt, hvilket inflytande en sådan uppfattning af sitt kall — härvidlag ofta tröttsamt och ytterst pröfvande — skall hafva just på »hemmets» anda.

Därtill kommer den rent moraliska väckelsen, som öfvas genom snyggheten, renheten, som råder i hvarje vrå, genom det vänliga intryck själfva hemmet i och för sig gör.

En gång i veckan — hvarje måndagskväll kl. 7 — förrättas andakt i asylen af dess ordförande; detta veta alla de, som varit asylens gäster, och som där fått ro i sitt sinne och sitt hjärta värmdt och lugnadt; alla rummen äro därför till trängsel fyllda af åhörare — en skara fattiga kvinnor, som frivilligt och med glädje lyssna till den röst, som förut mången gång intalat dem nytt mod och nytt hopp. En psalm sjunges till den lilla orgeln, och darrande röster från gamla sjuka kvinnor samt klara stämmor från friska, unga, arbetssamma sådana följa orgeltonerna. Det är ljus i alla rummen — »hemmet» firar sin högtidsstund.

Det är med verklig glädje man besöker denna asyl för de elända och lidande.

Långt uppe på Östermalm har den sin lokal, Riddargatan 42, i andra våningen af ett litet oansenligt hus, på hvars vägg med stora röda bokstäfver står måladt »Nattasyl för kvinnor». Man går in genom porten och uppför trappan till vänster.

Det var en söndag jag första gången uppsökte asylen — sedan har jag varit där upprepade gånger, ty det är en skatt af värme och ökad arbetslust äfven den bär med sig därifrån, som hör till de »lyckligt lottade» i lifvet, och som endast för sitt nöjes skull — så att säga — bestiger denna trappa, uppför hvilken så mången trött och trasig kvinna släpat sig.

Då jag ringde på, öppnades dörren af ett ganska ungt fruntimmer, mera »modern» klädd, i puffärmar och hårlugg. Husmodern, »syster Erika» eller fröken Vesterberg, var sysselsatt att lägga till sängs en stackars flicka, samma dag utskrifven från Sabbatsberg; hennes smärt samma kvidande hördes ut i nästa rum. Fröken Vesterberg kom emellertid snart ut, och jag, som kommit i afsikt att endast stanna en liten stund, glömde hvad tiden led, till dess ett par timmar hunnit förflyta.

Hvad som i första ögonblicket mest till-

talade, var den beundransvärda renhet, som rådde öfverallt; golven voro renskurade, så att de skeno hvita, luften var frisk och angenäm, matsal, kök, badrum exemplariskt hållna, oaktadt det tränga utrymmet. Och bäddarne sedan — de 20 bäddarne, afsedda för hufvudstadens mest fattiga, trasiga, utslitna kvinnor: enkla järnsängar med madrasser och aldeles rena, släta lakan och hvita filter, prydligt uppbyggade, så inbjudande, att hvem som helst skulle hafva lust att hvila i dem. Två soffrum finnas; ett större, som äfven är samlings-sal. Här står det stora bordet midt på golvet; på bordet stå ett vackert hvitt krucifix och grönt i ett par vaser; här ligga tidningar och böcker af religiöst innehåll: Barnavännen, Zions sånger, nya testamenten m. m. Rummet har 3 fönster med blomkrukor i hvarje; vid det mellersta står orgeln. Tafior pryda mellanväggarna: stora fotografier af »Christus Consolator», Carl Blochs bekanta altartafu m. fl. På den ena väggen hänger en vacker pendyl, sannolikt liksom alla de andra prydnaderna gåfva af en vänlig hand, och midt emot på andra väggen en af drottningen skänkt och, om jag ej missminner mig, af henne textad bibelspråkstafla: »Näpsten är Herrans, på det vi skola hafva frid».

Det andra sofrummet, skildt från det förra genom ett litet smalt »mottagningsrum», är mera afsedt för mödrar, som komma med sina barn; f. t. låg här den som »frisk» utskrifna Sabbatsbergsflickan, oförmögen att röra sig och ständigt kvidande, halft medvetlös af matthet och smärta. Vid fönstret satt fruntimmeret med luggen; hon satt på en stol, med händerna slappt liggande i knäet och stirrande med slöa uttryckslösa blickar. Syster Erika såg på henne och skakade bekymrad på hufvudet: det var en nästan halftokig »lumpbodsfröken», som af någon orsak förlorat sin plats; utan skor hade hon i smällkalla vintern kommit upp att söka skydd på asylen; »men hon är ohjälplig, ty hon hvarken kan eller vill arbeta; det enda hon förstår är att stå i lumpbod, och någon sådan plats står ej att få nu.» Sedan sporde jag, att den stackars varelsen blifvit sänd till någon anhörig, som lofvat försöka lära henne arbeta.

Kök och matrum äro mycket små; i badrummet finnas två stora badkar af zink, dusch och desinfektionsugn.

Linneskåpet kunde vara en heder för hvarje husmor: i jämna, vackra högar ligga handdukar, lakan och de långa linnena, allt märkt och renstruket. I garderoberna hänga asylens öfriga kläder, och med särskild stolthet visade mig husmodern en liten skänk med något finare porslin, kaffekanna m. m., som användes vid styrelsens sammanträden.

Att det är en ansträngande syssla som husmodern i denna asyl åtagit sig, inses lätt; hon har till hjälp en enda kvinna, som biträder vid matlagning m. m., men det personliga arbetet med »gästerna» åligger henne själf; hon måste ofta — oftast — afkläda dem, som skola bada, och hon får hvarken rysa tillbaka för smuts eller ohyra. Ett exempel bara! Helt nyligen en kväll uppkom en kvinna, försagd och rädd, och frågade ängsligt: »Jag får väl ej komma in, jag är så och så.» — Men den stilla systemen förde den olyckliga in i badrummet, afklädde henne och lyfte henne upp i det ljumma vattnet: hennes hud var bokstafigen förtärd af all slags orenlighet, och hon jämrade och stönade af smärta; hon blef öfver hela kroppen ingniden med glycerin och sedan iförd ett af de långa, rena linnena; när hon kom i sängen, var hennes ansikte liksom för-

klaradt; hon orkade ej tala, men hon såg med stora ögon på allt: en ny värld hade öppnats för henne; hon hade rönt oegennyttig omsorg, blifvit vårdad af vänliga händer, låg i en ljus, glad sal, från hvars vägg bilden af den evige tröstaren sträckte armarne emot henne; hon var ren åtminstone till det yttre, en renhet som, meddelad på detta sätt, helt visst är en väg äfven till inre förbättring, och hon kunde med välbehag hvila sin arma kropp på hela, rena lakan. När hon lämnade asylens, var hon klädd i fullkomligt nya kläder; hennes egna måste bit för bit brännas upp.

Hvarifrån hon kom och hvart hon gick? Det vet ingen. Men sannolikt välsignar hon de människor, som så tjäna de arma och hug-svala de olyckliga. —

Äfven högtidsdagar firas inom asylens: så t. ex. gör kapten Lagercrantz på egen bekostnad hvarje år en julbudning inom asylens, och gästerna äro fattiga familjer, tjänarinnor, kvinnor, som genom asylens fått plats och arbete m. fl. I den stora salen är middagsbordet dukadt, prydt med grönt, blommor och ljus. Ty det är ej en barmhärtighetsmåltid, man kastar åt en skara fattiga: det är julfäst för julgäster, och matsedeln bjuder på buljong med macaroni, köttfärs med bruna böror och sedan kaffe. Kaptenen själf är värd, och som sådan — kanske än mer som gammal »vän» och hjälpare — språkar han med sina gäster.

I förbigående vill jag nämna, att denne mans välgörenhetsfält ingalunda inskränker sig till asylens; han använder största delen af den tid, han har ledig från sin militära tjänstgöring vid sitt regemente, till att uppsöka och besöka fattiga i alla delar af Stockholm samt hjälpa och trösta, hvarhelst han förmår. — Möjligen skall han, om han läser dessa rader, ej tycka om, att hans verksamhet framdrages inför offentligheten: »han tycker ej om att synas», som syster Erika uttryckte sig, då hon pekade på hans porträtt, som hängde litet i skymundan i hennes eget lilla rum. Men exemplens makt är stor, ej minst de goda exemplens, och illa vore det, om dessa skulle döljas. Jag vill för öfrigt här tillägga, hvad han vid ett tillfälle yttrade till mig: »Personer säga ofta till mig: hvad ni är snäll, hvad ni är uppförande. Men de ana ej, hur roligt detta är, hur lyckligt det gör en; det ligger således intet »snällt» däri, och det är ingen uppföring.»

De dagar, då asylens är ledig från gäster, får man också alltid se syster Erika stadd på vandring till de fattigas och sjukas boningar.

Jag har länge uppehållit mig vid nattasylens, och dock ber jag mina läsare följa mig på ännu ett besök dit, helst en tisdag eller torsdag, då det är de *fattiga barnens* dag.

Vid ettiden komma 12 små gossar af olika åldrar stampande uppför trappan. De kunna endast bada 4 åt gången, två i hvarje badkar, och under väntetiden uppehålla de andra sig i det lilla matrummet. De äro visserligen trasiga, men ej försagda, och tillit lyser ur deras ögon, då de bocka sig för att hälsa på asylens styresman, som nästan alltid är närvarande under dessa dagar. De fråga genast efter »tidningen» — »Barnens vän» — och slå sig ned på knä på golvet i en lång rad med tidningen utbredd på bänken och ifrigt »studerande» företrädesvis dess träsnitt, medan en och annan halfhögt stafvar sig fram genom texten, med ett litet smutsigt finger följande rad efter rad.

»Se», sade kapten Lagercrantz till mig, i det han pekade på den ene gossens stöflar, hvilka uppslitna sulor vid den knäböjande ställningen kommo i dagen, »se, när vi upp-

täcka ett par skodon i sådant skick, så ställa vi om att det får sig nya halfsulor — asylens har sin särskilda skomakare.» —

Och så språkar han med de små, klappar dem på hufvudet, talar vänligt och vinnande med dem, och de äro ej rädda, de se honom rakt i ögonen, le och svara öppet och godt, ty de veta alla, att han vill och menar dem så väl. —

I dag har syster Erika brådtom; iklädd ett stort vaxtaftförkläde och med uppkafade ärmar, röd och varm, fryntlig och vänlig som alltid, intvålar, borstar och tvättar hon sina små gossar, tills deras bleka kinder få färg och deras ögon lysa af munterhet och förtroende; därefter duschas de, torkas, kammars och få rent linne, när så behöfves. När alla badat, vankas den goda middagen: den präktiga soppan, som madame Bayoud sändt, och sedan stora stycken pannkaka; först läsa dock alla till bords, högt och på en gång; kapten Lagercrantz står själf vid bordsändan; sedan de små satt sig, serverar han dem själf, går ut och in mellan kök och matsal och hämtar tallrikarna med hvars och ens portion samt med ständiga, nästan faderliga förmaningar: »spill inte, gossar! — åt bröd till soppan! — vill ni ha mer, barn?» Och alla vilja gärna ha mer, tallrikarna tömmas hastigt; det smakar att äta nu ofvanpå badet.

I nästa rum fick också en gammal gubbe mat; han hade sett bättre dagar, men var nu gammal och sjuk; han satt vid ett dukadt bord, fick soppa och pannkaka, som de andra, och två hvita, mjuka bröd. Öfver hufvud följes här den principen, att man skall gifva de fattiga och sjuka *lämplig* mat, stark och närande, men ej t. ex. kål, ärter eller mat, som ej passar för en mage, som kanske länge fått svälta.

»Detta,» utbrast kapten Lagercrantz till mig, i det han ett ögonblick hvilade från »serveringen», »detta är min bästa glädje, min bästa uppfriskning efter mitt eget arbete — den dag jag ej hade min asyl, skulle jag känna mig fullkomligt olycklig!»

Mätte ej en sådan dag komma, ty ej endast han, utan — af andra skäl — hufvudstaden kan ej undvara sin asyl och dennas verksamhet.

En hvar, som lärt känna densamma, skall helt visst med glädje hjälpa till att understödja den.

Husmödrar på landet kunna, en hvar i sin hemtrakt, sprida kännedom om densamma till ledning för de unga kvinnor, som ej kunna afhållas från att försöka sin lycka i hufvudstaden, men där hvarken äga en vän eller en bekant, hos hvilken de kunna finna skydd.

Åt dem bjuder asylens samma tillflykt som »härberget»; på båda ställena finna de hjälp och råd.

Vidare, som redan är sagdt, kan bistånd lämnas i form af aflagda kläder. Och ej minst behöflig vore en sänd pänning, om än så liten. Om personer, som intresserade sig för saken, samlade upp en liten summa — små bidrag af 10, 25 öre — skulle snart äfven från landsbygden verksam hjälp kunna räckas denna asyl, som ju också bjuder sitt hägn åt landsbygdens egna kvinnor, främlingar i Stockholm, ofta i fara att i brist på skydd bli gatans »offer».

Ingen gåfva, gifven med kärlek, är för liten, och hvarje sådan skall, genom det sätt hvar på den gifves, visa de personer, som ägnat sitt lif åt barmhärtighetens tjänst, att deras arbete älskas och uppskattas i deras land.

Nattasylens adress är: Riddargatan 42.

Ett gagnerikt lefnadsyrke.

Ofta får man i vår tid höra både den be-medlade och den i ekonomiskt hänseende mindre lyckligt lottade unga kvinnan yttra: »Om jag blott visste, på hvad sätt jag skulle kunna blifva till verkligt gagn, och åt hvad jag skulle ägna mig för att få en sysselsättning, som kunde skänka mig sann tillfredsställelse.»

En fingervisning, ett svar på sin fråga, torde må hända en och annan af dem, som så tala, kunna få ur en artikel, rörande sjukvårdens ordnande på landsbygden, af Esselde, hvilken stått att läsa i Fredrika Bremer-Förbundets tidskrift, Dagny, fjärde häftet för i år. Sedan nämnda artikel redogjort för den brist på sjukvård, som föreligger inom våra landskommuner, och visat sättet, hvar på den möjligen till en del kan afhjälpas, ställer densamma ett upprop till de bildade unga kvinnor, som hafva fallenhet och håg att ägna sig och sina krafter till sjukvården på landet. Vidare påvisar artikeln i fråga, att en sjuksköterska på landsbygden bör jämte sjukhuskurs äfven genomgå den kurs, som är erforderlig för att aflägga fältsköterskeexamen. Detta är enligt författarinans åsikt så mycket nödvändigare, som en sjuksköterska på landsbygden icke alltid har en närboende läkares råd och befallningar att rätta sig efter, utan behöfver äga en viss vana att handla själfständigt, i synnerhet vid lifsfarliga olycksfall. Därför föreslås i nämnda uppsats, att sjuksköterskan må med sitt yrke förena fältsköterskans, och betonas, att dessa bägge yrkens sammanslagning kan blifva till stort gagn för dessas utförelse och för samhället. Och häruti tro vi, att de flesta skola instämma, ty sjuksköterskan får genom färdighet i fältskötersketjänsten mera vana att reda sig på egen hand och laglig rätt till vissa förrätningars utförande, som hon må hända i den privata praktiken nu utan minsta lagliga rätt stundom tvingas att utföra. Och allmänheten vinner äfven därpå trygghet i vissheten, att sköterskan-fältsköterskan står under förste provincialläkarens och medicinalstyrelsens kontroll.

Den, som känner sig manad att, sålunda rustad, träda in i denna verksamhet inom sjukvården och saknar nödiga upplysningar rörande det mått af kunskap, som erfordras för afläggande af fältsköterskeexamen, kan endera på Fredrika Bremer-förbundets byrå, Stockholm, Malm-torgsgatan 5, eller hos fröken A. Sterky i Upsala erhålla uppgifter rörande bemälda examen m. m.

Iduns panoptikon.

Lifvet är icke en roman», idisslar den otäcke d'Argenton i Alphonse Daudets roman *Jack*; och i samma mening ha vi väl allesammans mer än en gång haft anledning att säga: lifvet är icke alltid gladt. Konsten och knuten är bara att så mycket som möjligt vända dess rätsida upp och för resten taga den onda dagen med den goda, påminnande oss den förträffliga fru Lenngrens råd till sin dotter och därmed följande maxim, att »vår värld, min Betty, är ändå den allra bästa värld vi äga» . . .

Men, som sagdt, glad är den icke alltid, och kommer nu koleran, så blir den det begripligtvis ännu mindre. Dock kan man ick utan fägnad konstatera, att, ännu så länge

åtminstone, icke röjer sig på förhand den skrämnel, hvilken annars alltid brukar föregå epidemien och verkar såsom dess allra bästa bundsförvandt. Och ehuru väl vetenskapen ännu icke är riktigt på det klara med sjukdomens natur i hela dess utsträckning, så har den dock kommit därhän att förstå behandla koleran lika bra som ungefär hvilken annan sjukdom som helst. Alltså, kommer den till oss, så låtom oss mottaga den med varma servietter, och det i ordets egentliga betydelse.

* * *

Fru Lenngrens nyktert praktiska tanke, som här ofvan citerades, vinner likväl icke anklag hos alla, det veta vi nog.

Utän att tala om dem, hvilka på rent religiös grund betrakta denna världen såsom en jämmerdal (ideelt åtminstone, ty materielt har jag sett icke få våltaliga munnar, både presters och proselyters, efter fromma och asketiska haranger smörja sig rätt bra!) — utan att tala om dessa, som dock äro resignerade, så ha vi den stora skaran af lefnads-trötte och olycklige, hvilka själfva afklippa sin lifstråd. Det är sådana, om hvilka det står skrifvet, att de intet hopp hafva, hvarken för detta eller ett kommande lif, och antalet af dem ökar sig med hvarje år i en ganska förfärande grad. Statistiken säger oss numerären vid årets slut, både totalsumman och fördelningen på mankön och kvinnokön och gifta och ogifta och änklingar och änkor, allt detta med aritmetisk fullständighet. Däremot få vi veta för litet rörande *motiven* för att af det sorgliga materiet utdraga alla lärdomar, som kunde vara önskliga och kanske nyttiga. Likväl finnes det några, som framgå ganska tydligt. Antalet af dem, som beröfva sig lifvet af olycklig kärlek, är t. ex. ganska ringa. Får man här af sluta, att kärleken nu för tiden sällan är olycklig, i den meningen att den vanligen besvaras? Detta strider mot den dagliga erfarenheten. Tagas då dess motgångar nu mera än förr stoiskt? Eller epikureiskt? Detta är en af frågorna, som kunde vara intressant att se behandlad, icke af en statistiker likväl, men af en moralfilosof. — Den sårade egenkärleken, hvilken i allmänhet ingår såsom ett mycket viktigt moment i den mänskliga tillvarons sorger, har emellertid, genom själfva tidens och tidsandans inflytande, mycket lättare att bli läkt, när det gäller kärleken, det är påtaligt, än när det gäller en hop andra förhållanden. En man i svärmeriåldern (hvilken för somliga räcker hela lifvet igenom) får en korg, och ju starkare hans själfuppskattning är, desto tyngre känns den att bära; men har han blott råd att lasta korgen full med viktualier och buteljer att förfriska upp sig i några glada vänners sällskap, så tro mig, att bördan om en stund känns mycket lättare. Tror han sig däremot utsatt för fataliteten att ej kunna — eller ej mera kunna, om han kunnat det förut — på sistnämnda eller andra liknande sätt försötma lifvets bitterheter, ja, då se vi honom lätt rufva på hvilka ytterligheter som helst. En motsvarighet, dock riktad åt andra håll, skulle vi allt också kunna upptäcka på kvinnosidan, när en varmare känsla råkar bli obesvarad eller motiga förhållanden göra själarnes förbund omöjligt att realisera i enlighet med giftermålsbalken. — Kanske har det alltid varit så, fastän poeter och andra romantiska framställare af lifvet ha bortkrånglat våra idéer om den historiska realiteten.

* * *

Man talar i vår tid särdeles mycket om *pessimismen*, både såsom en filosofisk doktrin och som en omedveten eller åtminstone oersonnerad lifsprincip. Jag för min del tror ej mycket på det allvarliga i den principen, då jag aldrig haft den turen eller oturen, hvilket det skall vara, att träffa på mer än en enda man och ett enda fruntimmer, som själfva tycktes mig taga saken på fullt allvar. Men när jag senast råkade dem, hade *han* blifvit botad från en envis magkatarr och *hon* hade blifvit gift, och Ödet hade till på köpet fogat så, att de blifvit gifta med hvarandra samt voro lyckliga som ett par turturdufvor. För resten veta vi ju, att den filosofiska pessimismens nyskapare (ty idéen är gammal), Arthur Schopenhauer, var en gammal förhärdad egoist af värsta sorten, och att den hvilken vidare utbildad läran, Edvard von Hartmann, är en lycklig familjefader, hvilken aldrig skrifer djupsinnigare om *Nirvånas* sällhet, än när han vid sin goda aftonpipa hör sin vackra fru spela upp en ringdans för småttingarne på salongens wienerflygel. Och Ibsen, som är den pessimistiska lärans poet i Nordanlanden och mycket längre omkring, anses till och med själf dansa solo af glädje för lyckta dörrar hvar gång han får en ny orden . . .

Alla tre ha de emellertid förvidit hufvudena på en hop godt folk, och Ibsen kanske värst. Det senaste och ett bland de sorgligaste exemplen på följderna af *frasens* välde (och se där en af de stora farorna i våra dagar!) lämnar den bedröfliga historien om denne unge man i Jönköping, som ville »dö i skönhet» och satte sin idé i scen på det sätt vi veta . . .

Mycket mera rörande än detta effektstycke finner jag ett par andra katastrofer från de senaste veckorna: den *tjuguarige* ynglingen, hvilken för en förskingring af ett par hundra kronor från sin principal skulle lagföras, men undandrog sig både detta och skammen för sig och sin familj genom att döda sig, och den *sextonåriga* flickan, som ensam i världen och utan en vänlig hand till stöd, sviktade under lifsbekymrens tyngd och afkastade sig både deras och själfva lifvets ok. Där har man skäl att tala om pessimism! Och det är åtminstone icke öfverkulturnens misantropiska lek, humbug och *blague*.

Renholm.

Ur notisboken.

En kvinnlig adjunkt är förordnad för instundande hösttermin vid högre realläroverket i Stockholm. Det är filosofie kandidaten fröken Helga Linder, som förut tjänstgjort vid ett allmänt läroverk i landsorten. Fröken Linder är dock icke den första kvinnliga läraren vid allmänna läroverken i Stockholm. För några år sedan tjänstgjorde nämligen numer af lidna fil. kand. Betty Pettersson — Sveriges första kvinnliga filosofie kandidat — såsom vik. kollega vid Östermalms läroverk.

*

Notabla gäster. Enkefru Ludvig Nobel, maka till grundläggaren af den världsbekanta firman Bröderna Nobel i Petersburg, har öfver Finland anlänt hit på besök till hufvudstaden. Sedan några dagar vistas härstädes hennes båda söner Alfred och Karl Nobel, af hvilka den förre är ägare till sprängämnesfabriker i Italien och den senare chef för en stor mekanisk verkstad i Petersburg.

— Två amerikanska lärarinnor, systrarna fröknarna Marie och Pauline Jourdan — den senare fil. kand. — från New-Orleans äro hitkomna från England för att såsom stipendiater taga kännedom om det svenska skolväsendet.

*

Kvinnlig hjulsport. En ovanligt duktig bicyklist är lärarinnan fröken Nanny Palmkvist i Helsingborg, hvilken långresor vi redan förliden sommar omtalade. I sommar har hon på bicykel företagit en längre turistfärd längs vestkusten och i Norge, och nu senast hade hon på bicykel begifvit sig till Jönköping för att bevista lärarinnemötet där. På onsdags middag afreste fröken Palmkvist från Helsingborg samt ankom till Jönköping fredags kväll efter att sista dagen ha tillryggalagt omkring 10½ mil.

*

En svårt ersatt förlust lider vår k. opera, i det fru Carolina Östbergs afgång från densamma nu tyvärr är definitivt afgjord. Den med rätta så högt uppburna konstnärinnan afreser i början af nästa månad till Newyork.

*

Ett damhotell är tillämnadt att uppföras till Chicago-utställningen, som Iduns Chicagokorrespondent redan för en tid sedan meddelade. Enligt närmare plan, som nu framlagts, skall det grundas på aktier och beräknas kunna rymma 5,000 gäster. Hvarje aktie kostar blott 10 dollars stycket och berättigar innehafvare till en 25 dagars vistelse å hotellet. Innehafvaren af aktier äga företrädesrätt, dock böra så väl de, som andra, hvilka önska bostad, underrätta komitén om sin ankomst ungefär en månad i förväg. I en adress till de nordiska ländernas damer påpekar mrs Ovidia Oos (»Board of Lady managers office, Worlds Columbian Exposition»), hvilken af ofvannämnda damkomité bemyndigats att föra all ifrågakommande skandinavisk korrespondens samt mottaga och effektuera order å aktier, de ögonskenliga fördelarne af detta företag för de kvinnliga utställningsbesökarna.

*

Fru Apparuti, den franska svindlerskan, hvilken genom sitt besök för någon tid sedan i Stockholm och genom de sedan upptäckta stora bedrägerierna äfven här gjort sig sorgligt ryktbar, har nu blifvit förd på därhus i Petersburg. Man tror dock, att hon endast *låtsar* sig vara vansinnig.

Knappt har denna underrättelse nått oss, förrän en ny ingår: fru Apparuti är död.

*

En bekant förkämpe för kvinnans emancipation, fru Rose, har afidit i Brighton. Fru Rose, som blef 80 år gammal, har i öfver 40 år arbetat i Förenta staterna för att bereda kvinnorna en bättre social ställning.

Familjen på Annedal.

Novell

af

Amy Palm.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns sista pristäffing.

(Forts.)

Hult, det är visst inte fult, det är tvärtom vackert och guldglänsande, svarar då han och stryker varligt öfver den lilla linfärgade, silkeslena flätan, som han så mången gång i hemlighet kysst.

Så hade åren gått.

De fingo sällan råkas, men någongång kunde Torsten, som nu var förvaltare på ett stort grefligt gods, kusa hela lördagsnatten i skjutskärra för att vid dagens inbrott vara framme i Stockholm och tillbringa en oförgätlig dag med de sina och d'Orseaus, egentligen Henriette, för att sedan åter följande natt på samma kärra ruska tillbaka till godset, där hans närvaro fordrades redan vid sextiden på morgonen. Men hvad gjorde det? Järnvägar funnos då ännu så få, ungdom och kärlek fördrogo mer den tiden än nu i denna bekvämlighetens, ångans och elektricitetens rastlösa tidsålder.

Så kom äntligen den stund, då Torsten samlat ett litet kapital till bosättning, och d'Orseau och departementschefen försträckt honom penningar till inköp af Annedal.

Departementschefen och d'Orseau, båda stadsbarn, saknade naturligtvis begrepp om landbruk och egendomsköp, Torsten var skicklig landbrukare, men oerfaren; följden blef att Annedal betalades till sitt dubbla värde.

Friluftsmänniska och optimist i högsta grad, hälsade Torsten med hänryckning den dag, då hans fot fick trampa den egna torfvan och hans blickar tjasas af den egna skogens mörkgröna färging. Hvilka storslagna planer han uppger. Annedal skulle bli en liten mönstergård, en profit på uppdrifven landbruksskötsel, åkrarne skulle täckdikas, gödas, läggas om, ladugården byggas om och racecreatur anskaffas; han skulle förstå att locka guld ur åkrar och ladugård, penningelånet skulle snart vara inbetaldt, och sedan skulle det gå framåt, steg för steg. Han arbetade från morgon till kväll, outröttlig och ihärdig, där var tusende småsaker att göra, små öfverraskningar med hviltsäten här och där, flaggstång att uppresa, vildvin att plantera, jordgubbsland att anlägga och till sist orangeriet att förbättra, sätta i skick med drufvor, persikor och rosenträd, innan Henriette som hans maka gjorde sitt inträde i det idylliska hemmet på det kära Annedal.

Och sedan hon som en kvittrande lärka slagit ner i det lilla boet, njöto de jublande, skrattande, lekande som barn, tillsammans den lycka och glädje, som kärlek, ett förnöjdt sinne och godt samvele skänka.

Det var ett välsignadt ställe, detta den unga familjens kära Annedal, där arbete, kärlek och förtroende gingo hand i hand och trotsade den utomvarande världens sorger och bekymmer. Ännu hade de ej funnit vägen till denna vrå, som blomstrade lugn och glädligt fridfull under lindarnes hägnande skugga. När så den lilla Inga kom som en råge på sällhetsbågaren, blef hon hälsad med samma entusiasm som ett folk utan tronarfvinge hälsar den efterlängtnade kungasonen.

Henriette följde med moderskärlekens ömma blickar denna uppspirande själ, hvars tillväxt hon tyckte sig skönja i den lilla fulingens grå öga, ty Inga var, med opartiska ögon sedd, en näpen, liflig, men ful liten unge, fastän Henriette i henne såg en liten vacker fullkomlighet.

Hvem kan förtänka en moder, att hon ser det barn, för hvilket hon lidit, och vid hvilket hon är fästad med de innerligaste band, i förskönande ljus.

Väl det barn, som får värma sig i glansen af moderkärlekens strålande pupiller och känna sig trygg i det fasta, medfödda, omedvetna »mamma, som håller af mig, är här» — och väl den moder, som ej i jäktande efter fåfängliga nöjen förlösar sitt barns gryende tillgifvenhet och öfverläter både den och sina plikter åt legda tjänare.

Där kommo vänner och grannar från östan och vestan för att prata bort en stund och föra med sig hem en handfull bagatellminnen och vänliga känslor från deras lilla Eden. Det var förunderligt, hur väl man triftes på detta Annedal, där Torsten och Henriette förde spiran.

Det var som om den gamla trädgården på Söder lämnat med sig något af sin dragningskraft åt dessa båda.

De blefvo omärkligt medelpunkten i socknens sällskapslif, uppfinnarne af enkla, landliga fester, där glädje och godt humör utgjorde hufvudsaken, mat och dryck bisaken. Det var isynnerhet Torsten med sin lefnadslust, tokroliga infall och sällskapstalanger, på ett märkvärdigt sätt blandade med naturbarnets okonstladt friska, smittande uppsluppenhet, som var själen däri.

Visserligen hade ej hans förhoppningar på Annedal gått i uppfyllelse — redan första året kom missväxt och drog ett streck öfver dem — men det måste gå med tiden, förlusterna voro kännbara, men han skulle segra genom sin ihärdighet; nu i år hade höet och rågen lämnat rik skörd, som låg där i ladorna. Hvetet stod i glänsande ax, matade och vackra, han hade de största, bäst skötta hvetefälten i trakten, det skulle bli en skörd, hvars make man sällan sett!

* * *

Då Henriette i spetsen för de öfriga skyndade uppför vindstrappan, tvärstannade hon, sedan hon hunnit ett par trappsteg, vände sig leende om och lade fingret på munnen med en åtbörd af öfverraskning.

Torsten däruppe hade troligen ej hört ljudet af steg, ty han fortsatte ostörd i sitt arbete.

De kunde ej se honom från den del af trappan, där de stodo, men man hörde af vissa hårdare toner i hans sång, att han förde penseln med iver och kraft. Det var Torstens sång, som väckte

hans hustrus förvåning och häpnad, hvilka känslor äfven återspeglades på de andras ansikten.

Det var nämligen första gången någon hörde honom taga en ton, men den ena konsten måtte väcka den andra till lif, ty här uppe på den stora vinden, framför dekorationerna, hade han känt ett okufligt behof att på något sätt ge luft åt sina känslor, och så rann honom en operetmelodi, »Jag är klarsynt som en örn, som en örn», i minnet; orden kunde han, återstod så det svåraste, att finna rätta tonen. Torsten trefvade och trefvade på alla ljud och kunde ändå ej finna det rätta. Nå, det gjorde detsamma, han sjöng som det föll sig, såsom det måste falla sig för den, som ej äger ett spår till röst, det var ett sammelsurium af ljud och bitoner, den ena värre än den andra, likväl alltid med noggrannt bibehållande af takten och orden.

Den trettonårige Maurice, Henriettes yngste bror, som höll honom sällskap däruppe på vinden, talte sedan om, att det lät så »festligt», alldeles precis som den där gången då katten Grälle kommit in i hönshuset.

Alla barn tyckte om Torsten, han drog dem omedvetet till sig. I tre timmars tid hade Maurice troget suttit på en träknubbe och sett på, hur Torsten arbetade, helt förtjust öfver att få stanna i hans närhet.

Torsten stod och njöt för sig af sitt påhitt att måla efter musik, det underlättade betydligt, och arbetet skred fortare framåt.

Hvarje gång han kom till »örn», satte han i med kläm och klatschade på kulissen en dukligt klick.

Att d'Orseuerna, som tillhörde en ovanligt musikalisk familj — de hade alla ärft faderns vackra röst, utom Henriette, som i stället var en liten virtuos på piano — skulle erfaras en obeskriflig konstnjutning vid dessa naturtoner, är lätt att förstå.

Henriette var oförmögen att längre hålla sig upprätt, hon sjönk ned i trappan med hufvudet gömdt i händerna, hon måste ha njutit oerhördt af sången, ty hon var alldeles förstummad och satt där hopkrupen som en igelkott, under det små vågor tycktes gå fram och åter öfver hennes rygg.

Emil åter stod där, också ljudlös, och bara såg ut, som om han af misstag sväjt en stor, ofjälld abborre med utspärrade fenor och nu lifigt önskade att bli den kvitt, men i stället var nära att kvävas.

Otto och Margareta besvärades af betänkliga muskelryckningar i ansiktet.

Annie, som också kommit ut från salongen en trappa upp, märkte den öppna dörren till vinden och såg Emils rutiga ben sticka ut — det hade af öfverraskning stannat i dörröppningen — hörde äfven dessa underbara toner tränga till sina öron.

»Herre Gud, har det kommit upp kattor, som slås på vinden, det var ett ohyggligt väsen!» utbrast hon. Men då stacks Emils hand ut genom dörren och vinkade henne dit.

Just då inträffade något oerhördt: Torsten framslungade fyra toner alldeles rätt. Det var för mycket för hans auditorium, det kunde d'Orseuerna inte bära, det brast löst.

Bestört vände han sig om, där doko de upp, den ena efter den andra genom trappöppningen, alla grinande huld som solvargar.

»Jo, jag tror, ni blefvo öfverraskade,» sade han och skrattade själf så godt, att han måste slå sig ned på en gammal koffert. »Ingen vet storleken af sina talanger, förrän man pröfvat dem. Jag tror egentligen, att min röst lämpar sig bäst för koloraturen, den har inga anmärkningsvärda svårigheter för mig,» och han stämde upp en löpning, hvars klarhet och tekniska skönhet kommo hären att resa sig på Emils hufvud.

»Vet du Torsten, jag är slagen med häpnad, du är öfverträfflig, en roligare stund har jag sällan haft,» och Henriette satte sig bredvid honom och lade armen kring hans hals.

»Torsten,» sade Emil, »konstens heliga portar ha öppnat sig på vid gafvel för dig, gack in i min son. Du kan vinna odödlighet med dina toner, de äro en guldgruva, jag försäkrar dig, att ännu ingen gjort sin sak som du; vid cirkus skulle...»

Ett väldigt brak afbröt honom, och värdfolket på Annedal försvann till en del ur sina gästers åsyn. Den gamla koffertens tunna lock var för starkt belastadt och brast.

Henriettes hufvud och fötter kommo i närmare beröring med hvarandra. Torsten, som var mycket vig, sprang upp, men i hastigheten drog hans stora pensel ett tjockt grönt streck öfver Henriettes kind.

Det var mycket lättare att komma i en dylik situation än att komma därur, det fick den unga

frun erfaras. Hon tyckte, att hon satt så obekvämt nere i den gamla kofferten.

Sedan Henriette kommit på fötter igen och ordnat sin derangerade toalett, togos kulisserna i skärskådande.

»Dekorationen till magister Bläckstadius' rum är rysligt bra,» sade Henriette berömmande och höll på att klifva i en färgpyts, som stod där lömskt i skuggan.

»Ja, är den inte,» utbrast Maurice beundrande.

»Men så ha vi också varit flitiga.»

»Hvad har lilla »vi» gjort för nytta tro?» undrade Henriette skrattande och drog Maurice till sig för att kyssa honom, något hvartill han emelertid ej samtyckte.

»Ah, låt bli mig, Ettan; hvarför ska du alltid vara så dum och kyssas,» fnurrade han, såg generad ut och flyttade sig och den kära träknubben till kulissens andra sida.

»Bara inte dörrarne krängla,» invände Emil, som pröfvat fonddörrens duglighet och på samma gång tagit med sig litet färg som minne samt i gengäfvä lämnat märken efter två stora fingrar på dörren. »Minns ni, då vi som pojkar spelade teater i gamla skolsalen på söder och fonddörren inte ville gå upp vid vår entré, som skulle ske plötsligt och oväntadt, och hur de stackarne på scenen i häpenheten minst tio gånger upprepade: »Allt är tyst som i grafven, ingen skall störa oss,» under det vi med hammare och knuffar dunkade på dörren, så att de döda kunnat vakna?»

»Ja, sådant där just är roligt,» skrattade Torsten vid detta minne från hans triumfer på tiljan, »sådana där små lustiga tillfällighetsolyckor sätta en viss piff på det hela och ge en behaglig stämning åt publiken.»

»Nej, jag tackar du, inga trefliga tillfällighetsolyckor tillåtas. Du vore nog man till att arangera några. Du vet, Torsten, att jag inte är van att uppträda, gå nu ej och ställ till något, söte, snälle Torsten. Jag kommer totalt af mig, jag gör fullständigt fiasko och flyr sedan i förskräckelsen, hu, jag känner redan, hur det kommer att gå,» och Henriette spärrade förskräckt ut alla tio fingrarne och gömde i dem sitt ansikte.

»Det kan du väl begripa, Henriette lilla, att jag inte vill något galet skall inträffa, men om så skulle hända — det är så godt att på förhand bereda sig på diverse fataliteter och förse sig med en portion kallblodighet och lugn.»

»Hu,» sade Henriette rysande, »jag får ej en lugn stund, förrän det är öfver.» Hon såg, att den djupa gropen i Torstens kind aftecknade sig skarpare än vanligt — denna Torstens grop var en barometer för henne — alla Skogarne voro försedda med detta familjemärke. Margareta hade blifvit mest utrustad i det fallet, ty hon hade ej mindre än tre, en i hakan och en i hvardera kinden, »djupa, så att man kunde stoppa dit lingon», sade Otto, som ofta brukade reta henne genom att lämna en eller annan sak och bedja henne gömma den i gropen, tills han behöfde den, det vore så bekvämt att ha till hands. »Se Margareta behöfver aldrig draga med sig matsäck som vi andra,» hette det ibland, »hon bara stoppar in den i groparna och har intet vidare besvär, hvad hon ändå är lycklig.»

»Var du bara Lunkentus,» sade Emil och dunkade Henriette i ryggen med sex åttondels takt, »allt skall gå bra. Tidningarna komma att öfverflöda af beröm, och kungen tar sig bestämdt en liten extra tripp hit ut för att se oss och låta dekorera oss efter förtjänst.»

»Efter förtjänst,» utbrast öförsiktigt Otto, som i all tysthet varit sysselsatt med att med en säkerhetsnål vänskapligt sammanfästa Margaretas och Annies klädningskjolar — »efter förtjänst, åh nej, låt oss hoppas att så ej sker, ty då skulle du bli utan, Jöns...»

Säkerhetsnålen var envis, men Otto var envisare, han tog ett fast grepp för att klämma ihop den, förlorade taget och uppgaf ett indiantjut, då den oförsonligt borrar sig in i hans venstra hand.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Nataly von Eschstruth. (Med porträtt.) — Täfingen i tjänstebetygsfrågan: Huru åstadkomma lämpliga reformer för aflattandet af tjänstebetyg? Af Axel Blomqvist. — Ett kinigt uppdrag; skiss af Laura Fritzinghoff. — Sommarlif; af Fru Snorre. — Om giftermålsannonser; af Ave. — Från lidandets och barmhärtighetens värld; några stockholmsbilder af Cecilia Båth-Holmberg. 4: Natiasylen för kvinnor. — Ett gänerikt lefnadsyrke. — Iduns panoptikon; af Renholm. — Ur notisboken. — Familjen på Annedal; novell af Amy Palm. Belönad med hedersomn. vid Iduns sista pristäfving. (Forts.)